

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2021/1 BSF 121 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om, at alle danskere sikres ret til egen familielæge, og om at standse udbredelsen af stråmandsklinikker i almen praksis

Ministerium: Folketinget

Forslag til folketingsbeslutning

om, at alle danskere sikres ret til egen familielæge, og om at standse udbredelsen af stråmandsklinikker i almen praksis

Folketinget pålægger regeringen at modvirke udviklingen, der aktuelt går i retning af, at stadig flere danskere er tilmeldt lægeklinikker med korttidsansatte vikarer. Regeringen pålægges også at dæmpe udbredelsen af såkaldte stråmandsklinikker, hvor speciallæger i almen medicin opkøber ydernumre, hvorefter de overlader klinikdriften og det lægefaglige arbejde til private firmaer, så patienten alligevel ikke møder den samme læge, når vedkommende bliver syg. Som led i dette pålægges regeringen at fremsætte et lovforslag om at ændre sundhedslovens bestemmelser, således at praktiserende lægers mulighed for at eje mere end ét ydernummer afskaffes.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med dette beslutningsforslag er, at alle danskere sikres en fast familielæge, at såkaldte stråmandsklinikker helt undgås, og at vikarklinikker med løst eller korttidsansatte læger begrænses mest muligt.

I dag skal man være speciallæge i almen medicin for at eje et ydernummer inden for almen praksis. Dette sikrer dog reelt ikke, at der faktisk er en fast tilknyttet familielæge ved den klinik, som patienten er tilmeldt. For det bliver stadig mere udbredt, at klinikker ejes af en læge, som har sit primære virke i en anden klinik, eller at ejerlægen slet ikke har noget virke som praktiserende læge, men alene lægger navn til og dermed agerer stråmænd og overlader driften af klinikken til et privat firma.

Når dette er muligt, skyldes det en lovændring fra 2013, der betød, at en speciallæge i almen medicin kan eje op til seks ydernumre (lov nr. 904 af 4. juli 2013).

Praktiserende Lægers Organisation (PLO) oplyser, at der pr. december 2021 er 122.000 danskere, der lægebetjenes af en klinik, der drives efter PLO's overenskomst, men hvor der ikke er en ejerlæge til stede i klinikken. Oven i dette tal skal lægges, at 93.000 samtidig lægebetjenes af en udbuds- eller regionsklinik ligeledes alene med ansatte læger.

Der er således over 200.000 danskere, der ikke har deres egen faste læge, men i stedet betjenes af nye kliniktyper med ansatte læger, som alt andet lige er kendetegnet ved, at det hovedsagelig er skiftende korttidsansatte læger eller vikarlæger, som er i kontakt med patienterne. Derved opnår patienterne ikke samme kendskab og tryghed i relationen til deres læge, som patienter tilmeldt almindelige praktiserende læger har. Det giver ringere kontinuitet i behandlingen.

Ny forskning fra Norge viser, at både antallet af akutte hospitalsindlæggelser, brugen af akutsystemet og dødeligheden falder, jo længere tid en patient er tilknyttet samme faste familielæge i almen praksis »Continuity in general practice as predictor of mortality, acute hospitalisation, and use of out-of-hours care: a registry-based observational study in Norway« (Sandvik et al. 2021, British Journal of General Practice). Det er især for ældre, multisyge, kronisk syge og svage og udsatte patienter, at det har stor værdi, at relationen mellem læge og patient er langvarig og præget af kontinuitet.

Formålet med dette forslag er at pålægge regeringen at modvirke tendensen til, at stadig flere borgere ikke har deres egen faste læge, ved at fremsætte lovforslag om, at speciallæge i almen medicin højest kan eje ét ydernummer.

Herudover pålægges regeringen at arbejde for, at der indføres et krav om, at ejerlægen i en almen praksisklinik som minimum selv skal ansætte alle læger i klinikken, men også gerne det øvrige klinikpersonale. Formålet er at sikre, at ejerlægen har det sundhedsfaglige ansvar for indsatsen i klinikken via ledelsesretten i stedet for at overlade dette ansvar til en privat koncern. Ved ejerlægers ansættelse af læger og klinikpersonale får disse også adgang til efteruddannelse, herunder de systematiske kurser, som alle læger skal gennemgå.

Forslaget forventes at være provenuneutralt ifølge PLO.

Skriftlig fremsættelse

Per Larsen (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at alle danskere sikres ret til egen familielæge, og om at standse udbredelsen af stråmandsklinikker i almen praksis.

(Beslutningsforslag nr. B 121)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.